

วิเคราะห์ผลกระทบของร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชนพ.ศ.

๑. ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

๑.๑ ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

- ๑) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
- ๒) คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน
- ๓) คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด
- ๔) คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน
- ๕) พนักงานเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่ป่าชุมชน

๑.๒ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

- ชุมชนโดยรอบป่าชุมชน

๒. ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

๒.๑ ด้านเศรษฐกิจ

การดำเนินการส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในท้องถิ่น ทำให้ชุมชนสามารถที่จะจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม อันเป็นการลดค่าใช้จ่าย และเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน โดยป่าชุมชนเป็นแหล่งเก็บหาผลผลิตจากป่า ทั้งอาหาร และสมุนไพร ไม้ใช้สอยในครัวเรือน และสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และนันทนาการ เป็นต้น ซึ่งสิทธิใช้ประโยชน์และบริการภายในป่าชุมชนในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนนั้นมีความมั่นคง คุณภาพชีวิตดีขึ้น ทำให้ชุมชนสามารถที่จะพึ่งพาตนเองได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในด้านเศรษฐกิจของประเทศ

๒.๑.๑ ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

หน่วยงานของรัฐและประชาชนทุกภาคส่วน

๒.๑.๒ ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ไม่มี เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. นี้ เป็นการส่งเสริมให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมกับรัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรภายในป่าชุมชน รวมทั้งมีสิทธิใช้ประโยชน์จากผลผลิตและบริการป่าชุมชนได้

๒.๒ ด้านสังคม

ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม เกิดความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชนในชุมชน เป็นการลดความขัดแย้ง ชุมชนมีความเข้มแข็ง แรงงานคืนถิ่น ครอบครัวมีความสุข สำนึกรักบ้านเกิด และก่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชน

๒.๒.๑ ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

หน่วยงานของรัฐและประชาชนทุกภาคส่วน

๒.๒.๒ ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ไม่มี

๒.๓ ด้านด้านสิ่งแวดล้อม

การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการป่าชุมชน จะช่วยลดการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และช่วยฟื้นฟูสภาพป่าให้ดียิ่งขึ้น ทำให้พื้นที่ป่าชุมชนได้รับการดูแล บำรุงรักษา ป่ามีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร รักษาสมดุลของระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และสภาวะแวดล้อมของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๒.๓.๑ ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

หน่วยงานของรัฐและประชาชนทุกภาคส่วน

๒.๓.๒ ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ไม่มี เพราะวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งป่าชุมชนเป็นไปเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ความหลากหลายทางชีวภาพ และสภาวะแวดล้อม และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน อย่างสมดุลและยั่งยืน รวมถึงการฟื้นฟูพื้นที่ป่าในเขตป่าชุมชนโดยการปลูกป่าทดแทน ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีความสมบูรณ์ขึ้น

๓. สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการป่าชุมชน โดยมีลักษณะของการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับรัฐในการจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ดังนั้น ในการจัดตั้งป่าชุมชน การดำเนินการต่าง ๆ ก็จะต้องดำเนินการภายใต้ของเขตของบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ โดยกำหนดให้สมาชิกป่าชุมชนต้องปฏิบัติตามระเบียบของคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนและแผนการจัดการป่าชุมชน

ทั้งนี้ การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็น เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อระบบนิเวศน์และทรัพยากรป่าไม้

๔. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายจะทำให้เกิดความชัดเจนในการที่ประชาชน และสังคมโดยรวมจะได้รับประโยชน์จากป่า การเก็บหาของป่า ฟืน รวมไปถึงรายได้จากการบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การนันทนาการ เป็นการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ซึ่งจะขยายผลไปสู่วิสาหกิจชุมชนต่อไป การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ในการเข้าถึงทรัพยากรป่าไม้ในด้านการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งการเข้าไปทำการศึกษาวิจัยในพื้นที่ป่าชุมชนอีกด้วย

๔.๑ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดูแลป่าชุมชน เพราะให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ ฟืนฟู จัดการ บำรุงดูแลรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ เพื่อให้ทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมของประเทศมีความสมบูรณ์และยั่งยืน อีกทั้งจะช่วยลดการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และช่วยฟื้นฟูสภาพป่าให้ดียิ่งขึ้น ทำให้พื้นที่ป่าชุมชนได้รับการดูแล บำรุงรักษา ป่ามีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร รักษาสมดุลของระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และสภาวะแวดล้อมของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๔.๒ สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้

ป่าชุมชนนั้นเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู จัดการ บำรุงดูแลรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ เพื่อให้ทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยมีความสมบูรณ์ และยั่งยืน ซึ่งจะทำให้ชุมชนได้ร่วมกันปลูกและดูแลรักษาป่า อีกทั้งช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ ในการป้องกัน การบุกรุก และการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า รวมถึงการป้องกันไฟป่า โดยจะทำให้รัฐสามารถลดเงินงบประมาณ ในการส่งเจ้าหน้าที่มาอนุรักษ์ ฟื้นฟู จัดการ บำรุงดูแลรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้

ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดวิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ไว้ในร่างมาตรา ๑๙ (๙) โดยให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการป่าชุมชน ในจังหวัดแล้วจัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อให้คณะกรรมการนโยบาย ป่าชุมชนจัดทำรายงานเกี่ยวกับสภาพโดยรวมของป่าชุมชนทั่วประเทศพร้อมทั้งเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี ปีละหนึ่งครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม การอนุรักษ์ การฟื้นฟูสภาพธรรมชาติในป่าชุมชน หรือการสนับสนุน การจัดการป่าชุมชน ตามร่างมาตรา ๑๐ (๖) อีกทั้งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ยังกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิ ได้รับประโยชน์จากผลผลิตและบริการจากป่าชุมชนตามร่างมาตรา ๓๓ ในการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การนันทนาการ การเก็บหาของป่า การทำไม้ในบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ให้ทำได้ ตามความจำเป็นในการดำรงชีพและการใช้สอยของสมาชิกป่าชุมชน หรือใช้ในกิจกรรมสาธารณะภายในชุมชนนั้น และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอื่นในเขตป่าชุมชน ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพ

๔.๓ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เป็นกฎหมายออกใหม่ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้ความรู้และทำความเข้าใจ ต่อเจ้าหน้าที่และประชาชน เพื่อให้เข้าใจถึงเจตนารมณ์และกระบวนการต่าง ๆ ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

๔.๔ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชน และการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ จะทำให้การใช้งบประมาณในการดำเนินการตามปกติ ของหน่วยงานรัฐมีประสิทธิภาพ และเกิดการบูรณาการร่วมกัน โดยไม่ได้สร้างกรอบอัตรากำลังหรือต้องมีการปรับ โครงสร้างองค์กรเพิ่มเติมแต่อย่างใด จึงไม่ส่งผลกระทบต่อภาระงบประมาณในเรื่องดังกล่าว